

AFGØRELSE

(Elforsyning)

energi

KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

KLAGE FRA Københavns Lufthavne A/S, Kastrup, over
AFGØRELSE FRA Energistyrelsen af 19. oktober 2004
OM Bevillingsspørgsmål angående interne elnet i Kastrup Luft-
havn

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

NÆVNETS Nævnensformand, professor, cand.jur. Christen Boye Jacobsen
SAMMEN- Næstformand, professor, dr.polit., Chr. Hjorth-Andersen
SÆTNING Professor, dr.jur. Jens Fejø
I SAGEN Konsulent, civilingeniør Knut Berge
Professor, cand.jur. & Ph.D. Bent Ole Gram Mortensen

NÆVNETS Energistyrelsens afgørelse stadfæstes
AFGØRELSE

Ved brev af 29. oktober 2004 har Københavns Lufthavne A/S (CPH) indbragt Energistyrelsens afgørelse af 19. oktober 2004 for Energiklagenævnet.

Energistyrelsens afgørelse var, at det interne elforsyningsnet i lufthavnen i Kastrup ikke var et kollektivt elforsyningsnet. Københavns Lufthavne A/S kunne ikke opnå bevilling til nettet med henblik på at overdrage nettet til et aktieselskab under Københavns Lufthavne A/S.

Energistyrelsen fremkom den 21. december 2004 med bemærkninger til klagen. Styrelsens bemærkninger har været forelagt Københavns Lufthavne A/S og den kommunale forsyningsvirksomhed Københavns Energi, der begge har svaret ved breve af 28. januar 2005.

Den påklagede afgørelse

Fra Energistyrelsens afgørelse af 19. oktober 2004 citeres:

"Ved brev af 14. april 2000 til Energistyrelsen anmodede Københavns Lufthavne om, at lufthavnens elforsyningsnet skulle fritages fra elforsyningslovens bevillingskrav. Lufthavnen henviste til, at lufthavnen måtte betragtes som en slutkunde og derfor ikke burde være underlagt elforsyningslovens bevillingskrav.

Den 18. december 2002 traf Energistyrelsen afgørelse om, at Københavns Lufthavns elforsyningsnet havde karakter af et internt fordelingsnet og ikke et kollektivt elforsyningsnet i elforsyningslovens forstand. Energistyrelsen var derfor enig i, at Københavns Lufthavne måtte betragtes som en slutforbruger.

Københavns Energi modtog den 20. februar 2003 bevilling til at drive netvirksomhed i det geografiske område, hvor Københavns Lufthavne er beliggende.

Ved brev af 3. september 2004 har Københavns Lufthavne på ny rettet henvendelse til Energistyrelsen vedrørende spørgsmålet om bevilling til de interne elforsyningsnet i lufthavnen. Det fremgår af henvendelsen, at lufthavnen nu ønsker at overdrage elnettet til et aktieselskab. Dette aktieselskab påtænkes overdraget til en elforsyningsvirksomhed. Københavns Lufthavne anmoder derfor om tilsagn om, at aktieselskabet vil kunne opnå bevilling til netvirksomhed efter elforsyningsloven.

I den anledning skal Energistyrelsen meddele følgende:

På anmodning fra Københavns Lufthavne traf Energistyrelsen i 2002 afgørelse om, at elnettet i lufthavnen ikke havde karakter af et kollektivt elforsyningsnet og derfor ikke skulle have bevilling efter elforsyningsloven. Det forhold at Københavns Lufthavne nu påtænker at overdrage ledningsnettet til et selskab påvirker ikke denne afgørelse, og der er derfor ikke mulighed for at træffe afgørelse om, at elnettet nu alligevel må betragtes som et kollektivt elforsyningsnet.

Energistyrelsen kan derfor ikke give Københavns Lufthavne tilsagn om, at et aktieselskab vil kunne få bevilling til at drive de omhandlede elforsyningsnet."

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 2 af 14

Klagen til Energiklagenævnet

Fra Københavns Lufthavne A/S' klage af 29. oktober citeres:

"Det bemærkes, at det efter vor vurdering har afgørende betydning for sagen, at elforsyningsnettet i givet fald overgår til et aktieselskab, som ikke kan karakteriseres som slutbruger, men som alene distribuerer el til en række brugere på lufthavnsområdet. Herved får nettet - der hidtil pga. sammenfald af ejerskab og slutbruger har været et privat net - karakter af et kollektivt elforsyningsnet."

Ved klagen var lagt kopi af Københavns Lufthavne A/S' brev af 3. september 2004 til Energistyrelsen. Herfra citeres:

"Københavns Lufthavne A/S (CPH) anmodede ved brev af 14. april 2000 om dispensation for elforsyningslovens bevillingskrav mv., jf. elforsyningslovens § 2, stk. 4. Energistyrelsen meddelte afslag på anmodningen ved brev af 19. juni 2000.

CPH sendte herefter ved brev af 28. november 2000 et notat, hvori CPH argumenterede for, at CPH undtages fra elforsyningslovens krav om bevilling mv. især under hensyn til, at CPH er slutbruger.

Efter dialog om sagen besluttede Energistyrelsen at revurdere CPH's status i henhold til elforsyningsloven, idet Styrelsen dog

fastholdt, at elforsyningslovens § 7, hvorefter enhver elforbruger har ret til valg af leverandør, skulle gælde for alle brugere tilknyttet lufthavnens elforsyningsnet. CPH erklærede sig enig heri, og har - med betydeligt administrativt besvær - administreret i overensstemmelse hermed. CPH har fastsat individuelle regler om leverandørskifte.

Energistyrelsen begrundede bl.a. afgørelsen med følgende:

"CPH er at betragte som elforbruger, jf. elforsyningslovens § 7, og CPH har derfor de samme pligter og rettigheder, som andre elforbrugere i Danmark. CPH adskiller sig imidlertid på visse punkter fra andre elforbrugere ved, at CPH selv ejer de interne fordelingsnet, som transporterer elektriciteten rundt på CPH's område, herunder til de øvrige forbrugere i området. CPH har ved brev af 21. november tilkendegivet, at de forbrugere, som ønsker at benytte sig af adgangen til selv at indkøbe elektricitet, kan gøre dette, forudsat at aftalen med CPH om fælles indkøb opsiges forinden.

Ved afgørelsen har Energistyrelsen lagt vægt på, at CPH's hovedvirksomhed ikke er elforsyning, men lufthavnsvirksomhed. I denne opgave ligger nogle lovbundne krav til virksomhedens drift, herunder krav til sikkerhed i CPH's område. CPH har i kraft af sin virksomhed rådighed over og adgang til de interne elforsyningsanlæg, som anvendes til udførelse af CPH's virksomhed. Dette medfører imidlertid ikke, at CPH bliver omfattet af elforsyningsvirksomhed, og CPH's net ikke er at betragte som kollektivt elforsyningsnet, jf. definitionen i elforsyningslovens § 5."

CPH deler Energistirelsens vurdering af forholdet.

Det har imidlertid for CPH vist sig vanskeligt at administrere en ordning, hvorefter kunderne i lufthavnen har mulighed for at vælge en anden leverandør. CPH overvejer derfor at overdrage nettet til et selvstændigt aktieselskab (eldistributionsselskab), som alene har til formål at distribuere elektricitet til lufthavnens elforbrugere, herunder - og først og fremmest - til lufthavnen selv. Det er CPH's hensigt at overdrage dette selskab til en elforsyningsvirksomhed, der inden for de rammer, CPH udstikker, kan drive nettet som kollektiv elforsyningsvirksomhed. Herved spares CPH for de betydelige administrative vanskeligheder, retten til frit valg af elleverandør har påført lufthavnen.

Aktieselskabet vil som eneste formål have at levere (distribuere) el til brugerne på lufthavnens område, og da der herefter ikke er identitet mellem ejeren af nettet og slutbrugeren, er det CPH's klare vurdering, at elforsyningsloven gælder fuldt ud, og at virksomheden i aktieselskabet kun kan drives efter netbevilling.

På den baggrund skal CPH venligst anmode om, at Energistyrelsen giver CPH tilsagn om, at aktieselskabet vil kunne opnå netbevilling."

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 3 af 14

Ved brev af 18. november 2004 uddybede Københavns Lufthavne A/S sin klage til nævnet:

"Efter den tidligere elforsyningslov (1976-loven) blev Københavns Lufthavne A/S (CPH) betragtet som et distributionsselskab, med

den konsekvens at CPH kunne købe el til virksomhederne mv. på lufthavnens område. Disse eksterne kunder aftager i dag lidt over halvdelen af lufthavnens samlede forbrug, medens resten aftages af CPH selv. Elindkøbet skete først ved fællesindkøb, og i dag ved udbud efter Forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Da den nye elforsyningslov trådte i kraft 2000 blev CPH af Energistyrelsen anset for omfattet af loven. CPH søgte om dispensation, men fik afslag. I forlængelse heraf havde CPH drøftelser med Energistyrelsen og anførte bl.a., at der er sammenfald mellem ejer af nettet og brugeren, og at der er særlige forhold i lufthavnen. På den baggrund konkluderede Energistyrelsen, at lufthavnsnettet ikke var omfattet af elforsyningsloven, idet styrelsen dog lagde vægt på, at der skulle være adgang til frit valg af elleverandør for virksomhederne mv. på lufthavnens område. Dette havde lufthavnen selv lagt op til. Denne afgørelse finder CPH rigtig og helt i overensstemmelse med elforsyningslovens intentioner.

Det her imidlertid efterfølgende vist sig ganske vanskeligt for lufthavnen at administrere en ordning med frit valg af elleverandør, ligesom administrationen af det størrelsesmæssigt beskedne net påfører CPH og de eksterne kunder høje netomkostninger. Det er desuden vor opfattelse, at effektiviseringskravene til netselskaberne vil skabe større gab mellem omkostningsniveauet i lufthavnen, og de stadig større netselskaber.

På den baggrund undersøgte CPH mulighederne for at overdrage nettet til en netoperatør, idet lufthavnen i så fald på et aftalegrundlag ville sikre hensynet til luftfartssikkerheden mv.

Da CPH's net således drives på et privatretligt grundlag som et "slutbrugernet", var og er det CPH's vurdering, at hvis elnettet derimod blev lagt i en juridisk enhed separeret fra CPH A/S, der er slutbrugeren, ville nettet overgå til at være et almindeligt kollektivt elforsyningsnet (og den juridiske enhed en kollektiv elforsyningsvirksomhed) der forsyner lufthavnens knap 120 brugere incl. CPH selv. Det er således CPH's vurdering at denne juridiske enhed, som kollektiv elforsyningsvirksomhed, har krav på at få tildelt bevilling til at drive netvirksomhed på regulerede forhold.

Energistyrelsen har imidlertid anført, at da en anden netvirksomhed har netbevilling til området, kan CPH kun sælge nettet som et kollektivt net til den netvirksomhed, mens andre i givet fald skal købe nettet på privatretligt grundlag. Dette finder CPH urimeligt.

Den pågældende netvirksomhed har ikke på noget tidspunkt haft ejerskabet til elnettet og kan derfor ikke med rimelighed forvente, at skulle overtage dette net inden for sin netbevilling. Elforsyningsloven lægger jo netop op til, at bevillingshaveren skal eje nettet. Hertil kommer, at bevillingen næppe har til formål at regulere dispositioner over nettet og derved give én blandt flere mulige købere en klar konkurrencemæssig fordel. Bevillingen har derimod til formål at sikre, at netvirksomheden opfylder elforsyningslovens krav til bl.a. ejerskabsstruktur. Lufthavnen står således uforstående over for, hvilke hensyn der skulle forhindre, at lufthavnen kan overdrage elnettet til et 100 % ejet datterselskab med henblik på at drive nettet på regulerede vilkår, underlagt Energisynets myndighedsbeføjelser. Jeg bemærker herved, at den på-

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 4 af 14

gældende netvirksomhed ganske som hidtil vil levere strøm til lufthavnsområdet ved Koblingsstation Kastrup, så netvirksomheden vil ikke opleve nogen forskel i forhold til den eksisterende ordning.”

Energistyrelsens bemærkninger til klagen

Ved brev af 21. december 2004 udtalte Energistyrelsen vedrørende klagen:

”Baggrunden for denne afgørelse er følgende:

I forbindelse med ikrafttrædelsen af den nye elforsyningslov i år 2000 skulle rækkevidden af lovens bevillingskrav vurderes, idet der opstod tvivl om, i hvilket omfang virksomheder med interne elnet i f.eks. storcentre, haveforeninger eller tekniske anlæg som f. eks. lufthavne efter loven skulle have netbevilling. Med udgangspunkt i elforsyningslovens § 5 blev der ved afgrænsningen af begrebet kollektiv elforsyningsvirksomhed som skulle have bevilling, navnlig lagt vægt på virksomhedens formål. Såfremt virksomheden ikke havde til formål at distribuere el og hvor eldistributionen var af mindre omfang, fastlagde Energistyrelsen den praksis, at der ikke var tale om en kollektiv elforsyningsvirksomhed, der skulle have bevilling.

Ved brev af 14. april 2000 til Energistyrelsen anmodede Københavns Lufthavne om, at lufthavnens elforsyningsnet skulle fritages fra elforsyningslovens bevillingskrav. Lufthavnen henviste til, at lufthavnen måtte betragtes som en slutkunde og derfor ikke burde være underlagt elforsyningslovens bevillingskrav. Efter en række drøftelser med Københavns Lufthavne og lufthavnens advokat traf Energistyrelsen den 18. december 2002 afgørelse om, at Københavns Lufthavnens elforsyningsnet havde karakter af et internt fordelingsnet og ikke et kollektivt elforsyningsnet i elforsyningslovens forstand. Energistyrelsen var således enig med Københavns Lufthavne i at betragte lufthavnen som en slutforbruger og ikke som en kollektiv elforsyningsvirksomhed, som var underlagt elforsyningslovens bevillingskrav.

Københavns Energi modtog den 20. februar 2003 bevilling til at drive netvirksomhed i det geografiske område, hvor Københavns Lufthavne er beliggende. Da elnettet i lufthavnen efter ønske fra lufthavnen og i overensstemmelse med Energistyrelsens praksis ved afgørelsen af 18. december 2002 var blevet kategoriseret som et internt ledningsnet, indeholdt bevillingen til Københavns Energi ikke begrænsninger med hensyn til andre bevillingshaveres rettigheder inden for bevillingsområdet.

Ved brev af 3. september 2004 til Energistyrelsen anmodede Københavns Lufthavne om at få tilsagn om, at lufthavnens elnet kunne betragtes som et kollektivt elforsyningsnet. Det fremgik af sagen, at lufthavnen overvejede at frasælge elnettet.

I sin afgørelse af 19. oktober 2004 anførte Energistyrelsen bl.a.:

”På anmodning fra Københavns Lufthavne traf Energistyrelsen i 2002 afgørelse om, at elnettet i lufthavnen ikke havde karakter af et kollektivt elforsyningsnet og derfor ikke skulle have bevilling efter elforsyningsloven. Det forhold at Københavns Lufthavne nu påtænker at overdrage ledningsnettet til et selskab påvirker ikke denne afgørelse, og der er derfor ikke mulighed for at træffe afgø-

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 5 af 14

relse om, at elnettet nu alligevel må betragtes som et kollektivt elforsyningsnet.

Energistyrelsen kan derfor ikke give Københavns Lufthavne til-sagn om, at et aktieselskab vil kunne få bevilling til at drive de omhandlede elforsyningsnet."

Energistyrelsen skal endvidere gøre opmærksom på, at der efter styrelsens opfattelse ikke er mulighed for at udstede bevilling til andre i et område, hvor Københavns Energi i dag har bevilling, idet bevillingen har karakter af en eneretsbevilling i bevillingsområdet.

Energistyrelsens afgørelse hindrer ikke Københavns Lufthavne i at afhænde deres elnet, men lufthavnen må også i en salgssituation respektere nettenes status i forhold til elforsyningsloven. Det er dog Energistyrelsens opfattelse, at lufthavnens elnet ville kunne drives som en del af et kollektivt elforsyningsnet, såfremt dette afhændes til Københavns Energi, som har bevilling til at drive elforsyningsnet i området.

Københavns Lufthavns klage til Energiklagenævnet indeholder ikke oplysninger eller argumenter, som ikke var Energistyrelsen bekendt ved afgørelsen af 14. oktober 2004. Energistyrelsen kan dog oplyse, at styrelsen ikke er bekendt med, at Københavns Lufthavne af myndigheder skulle være betragtet som et distributionsselskab, jf. 2. afsnit i klagen af 19. november 2004."

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 6 af 14

I forbindelse med høringen oplyste Københavns Energi (KE) ved brev af 28. januar 2005 til Energiklagenævnet, at

[...] Københavns Energi (KE) i det hele kan tilslutte sig Energistyrelsens bemærkninger af 21. december 2004.

KE finder i den forbindelse særlig anledning til at fremhæve følgende:

Afgørelsen, som Energistyrelsen traf den 18. december 2002 om, at Københavns Lufthavne A/S elforsyningsnet har karakter af et internt fordelingsnet og ikke et kollektivt i elforsyningslovens forstand, var og er efter KEs opfattelse korrekt. Ikke alene på grund af Københavns Lufthavne A/S formål, der ikke er at drive elforsyningsvirksomhed, men også - og ikke mindst - på grund af elnettes særlige status.

Den omstændighed, at Københavns Lufthavne A/S nu måtte overdrage nettet til et datterselskab eller en anden juridisk enhed, ændrer ikke på de særlige forhold, herunder sikkerhedsforhold, der gør sig gældende i Københavns Lufthavne A/S, og fratager således ikke nettet dets særlige status.

Der er således heller ikke nu grundlag for at træffe afgørelse om, at Københavns Lufthavne A/S' el-net skulle udgøre et kollektivt elforsyningsnet i elforsyningslovens forstand.

Opmærksomheden henledes derudover på, at den afgørelse, som Energistyrelsen traf i december 2002 på Københavns Lufthavne A/S' foranledning, efterlod et geografisk tomrum i forhold til dækning af et bevillingspligtigt kollektivt netselskab. Derfor trådte KE til og fik - ved bevilling af 31. januar 2003 - ret og pligt til at

drive kollektiv elforsyningsvirksomhed i det geografiske område, som dækker Københavns Lufthavne A/S.

Københavns Lufthavne A/S kan naturligvis overdrage nettet på de nuværende vilkår til hvem Københavns Lufthavne A/S måtte ønske. Skal nettet imidlertid være en del af det kollektive elforsyningsnet, er det alene KE, der i kraft af KEs bevilling til at drive kollektiv elforsyningsvirksomhed i det pågældende område, er berettiget til at løfte denne opgave. Denne bevilling kan alene fratages KE, hvis de i elforsyningslovens § 54 nærmere regulerede situationer er til stede, hvilket ikke er tilfældet.”

Ved brev af 28. januar 2005 bemærkede Københavns Lufthavne A/S over for Energiklagenævnet:

”Lufthavnens net er i dag et slutbrugernet, og CPH er således enig i Energistyrelsens vurdering heraf, samt i den formålsfortolkning der ligger til grund for styrelsens afgørelse af 18. december 2002.

Hvis CPH imidlertid overdrager elforsyningsnettet til et aktieselskab, der udelukkende har til formål at distribuere el til lufthavnens kunder, herunder CPH selv, overgår nettet til at være et kollektivt elforsyningsnet.

Dette er helt i overensstemmelse med det Energistyrelsen anfører i 5. afsnit, i sin udtalelse af 21. december 2004.

Energistyrelsen henviser til at KE har bevilling til CPH's net.

Hertil bemærker CPH, at nettet ejes af CPH. KE har derfor ikke, i medfør af elforsyningsloven, nogen rimelig forventning om at CPH's net indgår i KE's kollektive net, ligesom KE ikke har krav på at få bevilling til lufthavnens område.

I den forbindelse bemærkes, at det set fra KE's side beror på en ren tilfældighed, at den geografiske afgrænsning af KE's bevilling er foretaget således, at den omfatter lufthavnens område.

Den afgørelse som Energistyrelsen har truffet er konkurrenceforvridende. Det følger nemlig af afgørelsen, at der reelt kun er én mulig køber til CPH's net.

Det har næppe været formålet med elforsyningsloven, at begrænse muligheden for at afhænde elforsyningsnet. Derimod er det lovens formål, at sikre at el leveres på rimelige vilkår, under regulerede former.

Det virker således ikke rimeligt, at KE indirekte kan bestemme over CPH's net ved at meddele, henholdsvis undlade at meddele samtykke til at overdrage bevillingen.

Afslutningsvis bemærker CPH, at det ikke fremgår af elforsyningsloven, at der skulle være tale om en ”eneretsbevilling”, som anført af Energistyrelsen.”

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 7 af 14

Supplerende oplysninger

Fra Energistyrelsens ”Bevilling til netvirksomhed af 31. januar 2003 til Københavns Energi (KE)” citeres:

”Københavns Energi har ved ansøgning af 25. februar 2000 søgt om bevilling til netvirksomhed. [...]

2. Bevillingens område

Bevillingshaveren får bevilling til det ansøgte område. Afgrænsningen af bevillingens område er foretaget på baggrund af bevillingsansøgningen og det materiale, herunder aftaler om forsyningsgrænser, der måtte være indgået i forbindelse hermed. Bevillingshaveren skal eje de anlæg, som anvendes til gennemførelsen af de bevillingspligtige aktiviteter, jf. EFL § 51, stk. 4.”

Af Københavns Energis bevillingsansøgning af 25. februar 2000 fremgår bl.a.:

”2. Forsyningsområde [...]

a) Hvilket område har virksomheden forsynet hidtil?

Forsyningsområdet dækker Københavns, Dragør og Tårnby kommuner. [...]

b) Er der inden for det område, virksomheden hidtil har forsynet net der ejes af andre end ansøgeren:

Elkraft Transmission ejer [...]

Banestyrelsen [...]

Øresundskonsortiet [...]

[...]

c) Hvilket område søges der netbevilling til:

KE-Energiforsyningen søger bevilling til det nuværende forsyningsområde, der er beskrevet under pkt. a. [...]”

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 8 af 14

Københavns Energi og Københavns Lufthavne A/S oplyste den 17., 18. og 25. februar 2005 telefonisk over for Energiklagenævnet bl.a.,

- at* lufthavnen aftog strøm på 30 kV-spændingsniveau, indtil Københavns Energi opførte koblingsstationen i Kastrup, hvorefter lufthavnen aftager på 10 kV-niveau; lufthavnens samlede forbrug måles af én måler.
- at* Københavns Lufthavne A/S modtager én samlet regning på net- og forsyningspligtige ydelser fra Københavns Energi.
- at* der er omtrent 180 ”interne elforbrugere” (dvs. andre elforbrugere på lufthavnens område end Københavns Lufthavne A/S). Bortset fra to har de alle en leveringsaftale med Københavns Lufthavne A/S om levering af strøm og netydelser. Der gælder Københavns Lufthavne A/S’ almindelige betingelser for levering af el. De to specielle kunder – en lufthavnshangar og et supermarked – får el leveret af et elhandelsselskab.
- at* Københavns Energi hjælper Københavns Lufthavne A/S med at måle de ”interne elforbrugeres” forbrug gennem bimålere. For så vidt angår kunder, der ønsker markedsadgang, hjælper KE med specielle afregningsmålere.
- at* de ”interne elforbrugere” er typisk lejere hos Københavns Lufthavne A/S.

Af Elprisudvalgets skrivelse af 26. marts 1993 fremgår, at udvalget den 22. marts 1993 vedtog, at Københavns Lufthavne A/S var omfattet af bekendtgørelse nr. 125 af 26. februar 1990 om regler for anmeldelse af priser og andre betingelser for levering af elektricitet, for så vidt angår den del af leverancer fra Københavns Belysningsvæsen (nu Københavns Energi), der videresælges til andre forbrugere.

Retsgrundlag

Gældende regler

I elforsyningsloven (lovbekendtgørelse nr. 151 af 10. marts 2003 som ændret bl.a. ved lov nr. 494 af 9. juni 2004) siges det bl.a.:

”§ 2. Loven finder anvendelse på produktion, transport, handel og levering af elektricitet.

Stk. 2. Loven gælder på land- og søterritoriet [...].

[...]

Stk. 4. Økonomi- og erhvervsministeren kan bestemme, at mindre anlæg eller mindre omfattende aktiviteter, som er omfattet af loven, helt eller delvis skal undtages fra lovens bestemmelser.

§ 5. I denne lov forstås ved følgende:

[...]

3) Distributionsnet: Kollektivt elforsyningsnet, som har til formål at levere elektricitet til en ubestemt kreds af forbrugere, samt net, som ejes af en kollektiv elforsyningsvirksomhed, og som har til formål at forbinde en forbruger direkte med transmissionsnettet.

[...]

8) Kollektiv elforsyningsvirksomhed: Offentlig eller privatejet virksomhed med bevilling, som på offentligt regulerede vilkår har til formål at udføre aktiviteter som net-, transmissions- eller systemansvarlig virksomhed.

9) Kollektivt elforsyningsnet: Transmissions- og distributionsnet, som på offentligt regulerede vilkår har til formål at transportere elektricitet for en ubestemt kreds af elleverandører og elforbrugere.

[...]

11) Netvirksomhed: Virksomhed med bevilling, der driver distributionsnet.

[...]

§ 51. [...].

Stk. 4. Bevillingshavere til net-, transmissions- og produktionsvirksomhed skal eje de anlæg, som anvendes til gennemførelsen af de bevillingspligtige aktiviteter.

§ 53. Bevillinger efter denne lov er undtaget fra retsforfølgning og kan hverken direkte eller indirekte overdrages til andre, medmindre økonomi- og erhvervsministeren tillader overdragelsen og godkender vilkårene herfor.”

Af forarbejderne til elforsyningsloven af 1999 (lovforslag nr. 234, fremsat den 29. april 1999, Folketinget 1998) fremgår bl.a.:

”2. *Lovforslagets indhold*

[...]

b) *Net- og transmissionsvirksomheder:*

[...]

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 9 af 14

Net- og transmissionsvirksomhed kan kun udøves efter bevilling. Herved sikres gennem krav i bevillingerne, at de offentlige forpligtelser, som pålægges virksomhederne, kan opfyldes. Distributionselskaberne har ikke tidligere været omfattet af bevillingssystemet, idet grænsen for bevilling hidtil har været et spændingsniveau på 100 kilovolt (kV).

[...]

Til § 51

[...]

Ifølge forslaget er det et krav, at bevillingshaverne skal eje de anlæg, som anvendes til gennemførelse af deres bevillingspligtige aktiviteter. Der kan dog i særlige tilfælde dispenseres fra kravet. Det er af væsentlig betydning for hele tankesættet bag lovforslaget, at bevillingshaverne har den fulde ejendomsret over net og produktionsmidler. Dette er bl.a. en forudsætning for at sikre forbrugerindflydelsen med hensyn til forvaltningen af elsektorens værdier. Bestemmelsen tilsigter derfor at udelukke konstruktioner, hvor bevillingshaveren eksempelvis frasælger nettet men fortsætter med aktiviteten, f.eks. på grundlag af en leasingaftale med køberen.

[...]

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 10 af 14

Af § 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 1192 af 17. december 2002 om delegation af opgaver til Energistyrelsen i medfør af elforsyningsloven og lov om CO₂-kvoter for elproduktion fremgår, at beføjelsen til at dispensere efter elforsyningslovens § 2, stk. 4, er delegeret til Energistyrelsen.

Fra stærkstrømsloven (lovbekendtgørelse nr. 990 af 8. december 2003 om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel) citeres:

”§ 2. Ved stærkstrømsanlæg forstås: Elforsyningsanlæg med alle tilsluttede installationer og brugsgenstande, hvor spændingen er så høj eller strømstyrken så stor, at der kan opstå fare.

Stk. 2. Ved elforsyningsanlæg forstås: Anlæg til produktion, transmission og distribution af elektricitet.

Stk. 3. Ved elmateriel forstås: Maskiner, apparater og materiel af enhver art, der indgår i eller er beregnet til at indgå i stærkstrømsanlæg.

[...]

§ 10. Sikkerhedsstyrelsen varetager kontrol og tilsyn med stærkstrømsanlæg og elmateriel [...]

[...]

§ 15. Ejeren eller brugeren af et stærkstrømsanlæg skal sørge for, at anlægget opfylder stærkstrømsbekendtgørelsens bestemmelser.”

Tidligere gældende regler

Fra 1976-elforsyningsloven (lov nr. 54 af 25. februar 1976 om elforsyning med senere ændringer) citeres:

”§ 3, stk. 1. Elforsyningsvirksomhed fra [...] distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV må kun udøves efter bevilling [...].

Stk. 2. Elforsyningsvirksomheder, som alene distribuerer elektricitet, omfattes ikke af bevillingssystemet efter stk. 1, jf. §§ 5-8, uanset om virksomheden udøves fra distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV.

[...]

§ 10. Priser og andre betingelser [...] skal [...] anmeldes til et [...] udvalg (Elprisudvalget) efter regler fastsat af udvalget.”

Fra Elprisudvalgets bekendtgørelse nr. 125 af 26. februar 1990 om regler for anmeldelse af priser og andre betingelser for levering af elektricitet, der har hjemmel i 1976-lovens § 10, stk. 1, citeres:

”§ 1. Anmeldelsespligt efter denne bekendtgørelse påhviler samtlige elforsyningsvirksomheder, som forestår produktion, transmission og distribution af elektricitet fra stationære anlæg [...].

[...]

Stk. 3. De i stk. 1 nævnte virksomheder skal til Elprisudvalget anmelde [...] priser og andre betingelser samt ændringer heri [...].”

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 11 af 14

Energiklagenævnets bemærkninger

I det væsentlige er sagen opstået, fordi Københavns Lufthavne A/S ønsker at sælge elnettet i lufthavnen for at frigøre sig fra omkostninger ved administration af nettet. Dette kræver ophævelse af Energistyrelsens afgørelser af 18. december 2002 og 19. oktober 2004 og tilbagekaldelse af Københavns Energis bevilling af 31. januar 2003.

Klagers primære påstand er, at Københavns Lufthavne A/S skal kunne opnå bevilling til netvirksomhed på lufthavnens område. Til støtte for klagers primære påstand er i det væsentlige anbragt,

1. at lufthavnens net er kollektivt og kræver bevilling, jf. elforsyningslovens §§ 5 og § 51, stk. 4,
2. at Københavns Energis bevilling ikke er en eneretsbevilling, der udelukker, at Københavns Lufthavne A/S får bevilling for så vidt angår lufthavnsområdet.

Klagers sekundære påstand er, at der bør dispenseres efter elforsyningslovens § 2, stk. 4, således at lufthavnens område ikke omfattes af noget selskabs bevilling.

Klager har nærmere anført, at nettet bliver et kollektivt elforsyningsnet, hvis Københavns Lufthavne A/S overdrager nettet til et aktieselskab, hvis formål udelukkende er distribution af el til lufthavnens kunder, herunder til Københavns Lufthavne A/S selv.

Konsekvensen af klagers påstand om bevillingstildeling er, at Københavns Energi ville miste bevillingen for så vidt angår lufthavnens område.

Elforsyningsloven giver enhver elforbruger efter 1. januar 2003 ret til frit at vælge leverandør af el. Baggrunden for problematikken i denne sag er, at markedsadgangen for "interne elforbrugere" (dvs. andre elforbrugere på lufthavnens område end Københavns Lufthavne A/S) forudsætter et selvstændigt aftaleforhold mellem en sådan intern bruger og det netselskab, der har bevillingen i området (dvs. Københavns Energi). Dette er ikke muligt i lufthavnen, dels fordi de interne elforbrugere alene er tilsluttet det interne fordelingsnet, dels fordi de interne elforbrugere deler målepunkt med Københavns Lufthavne A/S (uanset de interne elforbrugere måles individuelt ved hjælp af bimålere). Derfor er alene Københavns Lufthavne A/S netkunde hos Københavns Energi.

Nævnet lægger til grund, at det interne fordelingsnet i lufthavnen ejes af Københavns Lufthavne A/S, og at Københavns Energi har bevilling til net- og forsyningspligtig virksomhed i Dragør og Tårnby kommuner, som lufthavnen er beliggende i. Nævnet lægger endvidere til grund, at den funktion, som Københavns Lufthavne A/S udøver over de interne elforbrugere, svarer til et netselskabs funktion.

Ad 1. anbringende

Ad § 5

Hverken elforsyningslovens definition af "distributionsnet" eller af "kollektive elforsyningsnet" er egnet til at afgøre, om det interne net på lufthavnsområdet i Kastrup er kollektivt i lovens forstand. Navnlige finder nævnet, at der ikke kan lægges afgørende vægt på Københavns Lufthavne A/S' formål, idet elforsyningslovens definition af en kollektiv elforsyningsvirksomhed – "virksomhed som ... har til formål at udføre aktiviteter som netvirksomhed" – ikke udtrykkeligt fraviger selskabsrettens udgangspunkt om, at et selskab kan have flere formål med sin virksomhed. Definitionen i § 5 kan derfor ikke i sig selv løse den foreliggende tvist.

Indtil ikrafttrædelsen af 1999-elforsyningsloven var der ikke krav om bevilling for netvirksomhed under 100 kV, jf. 1976-elforsyningslovens § 3, stk. 2, og §§ 5-8. At Københavns Lufthavne A/S efter de dagældende regler (bekendtgørelse nr. 125 af 26. februar 1990 om regler for anmeldelse af priser og andre betingelser for levering af elektricitet) var pålagt at anmelde priser og leveringsbetingelser til Elprisudvalget efter 1976-lovens § 10, giver ikke grundlag for den slutning, at lufthavnen derfor også var bevillingsberettiget eller -pligtig efter 1976-lovens §§ 5-8. Ej heller efter 1999-elforsyningsloven betragtede Energistyrelsen strømforsyning gennem fordelingsnettet i lufthavnen som omfattet af begrebet netvirksomhed.

Energistyrelsen har i realiteten praktiseret en retningslinje i form af en nedre grænse for bevillingspligt. Styrelsen har vurderet, at virksomheder med inter-

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 12 af 14

ne net i storcentre, haveforeninger og tekniske anlæg som lufthavne ikke var selvstændigt bevillingspligtige. En sådan nedre grænse er efter nævnets opfattelse ikke i sig selv usaglig. Da denne retningslinje endvidere er anvendt sagligt i denne sag, finder Energiklagenævnet ud fra en samlet vurdering af elnettet i lufthavnen i Kastrup ikke grundlag for at betvivle Energistyrelsens vurdering, hvorefter elnettet har karakter af et internt fordelingsnet, der ikke er et "net" i elforsyningslovens forstand. Nævnet tiltræder derfor, at et internt net som lufthavnens ikke kræver bevilling (og derfor ej heller kan opnå bevilling).

Ad § 51, stk. 4

Med henvisning til elforsyningslovens § 51, stk. 4, hvorefter bevillingshavere til netvirksomhed skal eje de anlæg, som anvendes til gennemførelsen af de bevillingspligtige aktiviteter, har Københavns Lufthavne A/S anbragt, at sammenfaldet af ejerskab og slutbrugerstatus giver elnettet i lufthavnen karakter af et kollektivt net.

Ud fra sine forarbejder sigter elforsyningslovens § 51, stk. 4, mod at udelukke bevillingsansøgere, der driver netdrift gennem leasingkonstruktioner m.v. Der er ikke støtte i lovbemærkningerne eller i almindelige fortolkningsprincipper for den modsætningsslutning, at netbevillingshaverens pligt til at eje sine anlæg gør lufthavnens interne net kollektivt.

Ad 2. anbringende

Vedrørende spørgsmålet om en bevillings eksklusive karakter bemærker nævnet, at bevilling til netvirksomhed efter lovens § 19, stk. 2, gives for mindst 20 år. I henhold til § 53 er bevillinger undtaget fra retsforfølgning, ligesom de kun kan overdrages efter ministerens tilladelse. Ifølge lovens § 54 er der kun begrænset adgang til at inddrage en bevilling, idet der i visse tilfælde end ikke kan ske administrativ inddragelse af en bevilling. Efter nævnets opfattelse foreligger der ikke i sagen en situation, der kunne bringe § 54 i anvendelse. Sammenholdt med det hensyn til forsyningssikkerheden, der er nævnt i lovens § 1, finder nævnet, at Københavns Energis bevilling til netvirksomhed i Tårnby og Dragør kommuner har karakter af en eneretsbevilling, der – med forbehold for lovens generelle bestemmelser om bevillinger – ikke uden Københavns Energis samtykke kan overdrages andre.

Nævnet finder endvidere anledning til at præcisere, at det – i modsætning til anden drift af elektriske anlæg og elektrisk materiel – alene er netvirksomhed, der er bevillingspligtigt efter elforsyningslovens § 51. Elforsyningsloven stemmer herved overens med stærkstrømslovens §§ 10 til 16, der heller ikke stiller krav om bevilling til drift af sådanne elektriske anlæg og elektrisk materiel, som findes i lufthavnen.

Nævnet tiltræder, at det med respekt for Københavns Energis ret og pligt til at drive kollektiv netvirksomhed i Dragør og Tårnby kommuner står Københavns Lufthavne A/S frit at sælge sit elnet til et aktieselskab eller til andre.

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 13 af 14

Ad den subsidiaire påstand

Nævnet finder, at der i medfør af elforsyningslovens § 2, stk. 4, kun er hjemmel til at undtage mindre anlæg eller mindre omfattende aktiviteter, *som er omfattet af loven*, fra lovens bestemmelser. Da elnettet i lufthavnen som anført ikke er omfattet af lovens regler om bevillingspligt, finder nævnet, at der ikke er anledning til at tage stilling til, om Energistyrelsen burde undtage lufthavnens interne elnet fra lovens bestemmelser.

Energiklagenævnets konklusion

Eftersom et net som lufthavnens ikke er bevillingspligtigt eller –berettiget, og eftersom der ikke i øvrigt er grundlag for at anfægte Københavns Energis bevilling for så vidt angår det område, hvor lufthavnen er beliggende, finder Energiklagenævnet, at den påklagede afgørelse bør stadfæstes.

Energiklagenævnets afgørelse

Energistyrelsens afgørelse af 19. oktober 2004 stadfæstes.

11. marts 2005

J.nr.: 11-236

Eksp.nr.: 19408

TAT-EKN

Side 14 af 14

Sagen har været behandlet på Energiklagenævnets møde den 10. marts 2005.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 89 i lov om elforsyning, jf. lovebekendtgørelse nr. 151 af 10. marts 2003 med senere ændringer, og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Afgørelsen er sendt til Københavns Lufthavne A/S, Energistyrelsen og Københavns Energi.

P. N. V.

Christen Boye Jacobsen
Nævnensformand

/ Thomas Andersen Thrane
Fuldmægtig